

V Bruseli 20. mája 2025
(OR. en)

8773/25

**Medziinštitucionálny spis:
2024/0079(NLE)**

**EDUC 137
SOC 266
JEUN 65
DIGIT 84
ENV 316**

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Odporúčanie Rady týkajúce sa európskeho systému zabezpečovania kvality a uznávania vo vysokoškolskom vzdelávaní

Delegáciám v prílohe zasielame uvedené odporúčanie, ktoré Rada (vzdelávanie, mládež, kultúra a šport) prijala na svojom zasadnutí 12. mája 2025.

Odporúčanie Rady

týkajúce sa európskeho systému zabezpečovania kvality a uznávania vo vysokoškolskom
vzdelávaní

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 165,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

1. Systémy zabezpečovania kvality majú zásadný význam pri tvorbe vysokokvalitných vzdelávacích štandardov a pri budovaní dôvery medzi systémami a inštitúciami vysokoškolského vzdelávania v celom európskom vzdelávacom priestore a mimo neho. Predstavujú kľúčový stavebný prvok nadnárodnej spolupráce. Zabezpečovanie kvality vysokoškolského vzdelávania je základom vzájomnej dôvery, ktorá umožňuje nadnárodnú spoluprácu a bezproblémovú vzdelávaciu mobilitu.
2. Inštitúcie vysokoškolského vzdelávania nesú hlavnú zodpovednosť za kvalitu vzdelávania, ktoré poskytujú, preto by sa dosiahnutie najvyšších štandardov malo stať ich kľúčovou prioritou a na dosiahnutie tohto cieľa by mali vyvinúť stratégie a procesy na zabezpečenie kvality.

3. Zavedenie Štandardov a usmernení na zabezpečovanie kvality v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania (ESG) bolo rozhodujúcou etapou pri konsolidácii európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania (EHEA), čím sa podporil vývoj kultúry kvality v systémoch a inštitúciách vysokoškolského vzdelávania v celej Európe, uvedené štandardy však neboli plne implementované vo všetkých členských štátoch.
4. Všade v Európe spoločnosť prechádza dynamickou transformáciou podnietenou zelenou a digitálnou transformáciou, príležitosťami a výzvami súvisiacimi s umelou inteligenciou, demografickými výzvami a rýchlo sa meniacou geopolitickou situáciou. Systémy vysokoškolského vzdelávania by mali nielen reagovať na túto transformáciu, ale k nej aj aktívne prispievať a byť jej hýbateľom. Procesy zabezpečovania kvality by mali v relevantných prípadoch inštitúciám vysokoškolského vzdelávania na tejto transformačnej ceste pomáhať poskytovaním odborných posudkov s cieľom zlepšiť vzdelávaciu ponuku.
5. Je potrebné zamerať sa na to, aby procesy zabezpečovania kvality boli pružnejšie, medzinárodnejšie a účelnejšie, pričom by sa malo zabezpečiť, aby sa naďalej sústreďovali na zabezpečenie najvyšších štandardov kvality. Získanie spätnej väzby od absolventov o ich vzdelávacích a kariérnych dráhach a o relevantnosti nadobudnutého vzdelania, zručností a kompetencií predstavuje cenný monitorovací nástroj, ktorý možno použiť na zabezpečenie kvality a relevantnosti na inštitucionálnej a systémovej úrovni. K systematickejšiemu a porovnateľnejšiemu trasovaniu uplatnenia absolventov prispela aj európska iniciatíva sledovania uplatnenia absolventov¹.
6. Rozdielne vnútroštátne mechanizmy zabezpečovania kvality naďalej komplikujú nadnárodnú spoluprácu v oblasti vysokoškolského vzdelávania, čo bráni rozvoju spoločných vzdelávacích programov a obmedzuje vzdelávacie príležitosti pre inštitúcie vysokoškolského vzdelávania aj študentov. Je potrebné nájsť rovnováhu medzi preukazovaním súladu s formálnymi požiadavkami a zabezpečením trvalého dôrazu na to a záväzku k tomu, čo je pri zabezpečovaní kvality ústrednou požiadavkou: aby sa poskytovanie vzdelávania neustále skvalitňovalo.

¹ Odporúčanie Rady z 20. novembra 2017 týkajúce sa sledovania uplatnenia absolventov (Ú. v. EÚ C 423, 9.12.2017, s. 1).

7. Vysokoškolská vzdelávacia obec a členské štáty si veľmi cenia existujúce nástroje, ako napríklad európsky prístup k zabezpečovaniu kvality spoločných programov (európsky prístup)², ale ich vykonávanie je stále nedostatočné z dôvodu rozdielnych vnútroštátnych prístupov.
8. Spoločné programy sa stali charakteristickým znakom európskeho vzdelávacieho priestoru a všetky zainteresované strany v oblasti vysokoškolského vzdelávania si ich vysoko cenia. Predpokladom veľkého rozsahu realizácie týchto spoločných programov v celej Únii sú vhodné mechanizmy zabezpečovania kvality. Súčasné otázky týkajúce sa zabezpečovania kvality a akreditácie spoločných programov by mohlo riešiť udeľovanie značky spoločný európsky diplom na základe vopred stanovených kritérií. Ďalší impulz na uľahčenie poskytovania spoločných programov a udeľovania spoločných diplomov inštitúciami vysokoškolského vzdelávania zapojenými do nadnárodnej spolupráce v súlade s bolonskými nástrojmi by sa mohol poskytnúť neskôr prostredníctvom spoločného európskeho diplomu.
9. Hoci diskusie o spoločnom európskom diplome prebiehajú, Rada Európskej únie zatiaľ neprijala rozhodnutie o jeho možnom zavedení, takže akýkoľvek odkaz na spoločný európsky diplom v tomto odporúčaní Rady sa má vykladať v tomto zmysle. Na to, aby Rada mohla prijať podložené rozhodnutie týkajúce sa ďalších krokov k spoločnému európskemu diplomu, bude potrebovať jasné a podrobné informácie.
10. Prostredníctvom európskych kritérií uvedených v prílohe II sa stanovujú kľúčové prvky značky spoločný európsky diplom a zároveň sa nimi zaručuje dodržiavanie najprísnejších štandardov pri poskytovaní nadnárodných programov a zdôrazňuje osobitný európsky charakter takejto značky. Tieto kritériá nie sú povinné ani právne záväzné, ale na zabezpečenie vzájomnej dôvery sa značka spoločný európsky diplom udeľuje len vtedy, ak sú splnené všetky tieto kritériá.

² Cieľom prístupu, ktorý ministri EHEA schválili v máji 2015, je „odstrániť dôležitú prekážku rozvoja spoločných programov stanovením noriem pre tieto programy založených na dohodnutých nástrojoch EHEA bez toho, aby sa uplatňovali dodatočné vnútroštátne kritériá“.

11. Súbor európskych kritérií pre značku spoločný európsky diplom môže predstavovať základ pre kritériá, ktoré sa budú neskôr uplatňovať na spoločný európsky diplom, ak sa po analýze hodnotiacej správy Komisie o vykonávaní značky spoločný európsky diplom a štúdie uskutočniteľnosti týkajúcej sa spoločného európskeho diplomu, ako sa uvádza v uznesení Rady o značke spoločný európsky diplom a o ďalších krokoch smerom k prípadnému spoločnému európskemu diplomu: posilnenie konkurencieschopnosti Európy a atraktívnosti európskeho vysokoškolského vzdelávania, Rada rozhodne podniknúť kroky smerom k zavedeniu spoločného európskeho diplomu. Štúdia uskutočniteľnosti by mala zahŕňať dôkladné vyhodnotenie európskych kritérií, na základe ktorých by sa udeľoval spoločný európsky diplom, ako aj zodpovedajúce postupy zabezpečovania kvality, čo bude tvoriť základ rozhodnutia Rady o kritériách pre možný spoločný európsky diplom.
12. V súlade s odporúčaním Rady o budovaní mostov pre účinnú spoluprácu v oblasti vysokoškolského vzdelávania v Európe³ viaceré členské štáty nabádajú na využívanie európskeho prístupu a postupne smerujú k inštitucionalizovanejším externým systémom zabezpečovania kvality, čím zvyšujú účinnosť a flexibilitu svojej nadnárodnej spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdelávania. Posilnenie systémov interného zabezpečovania kvality je dôležitým krokom na urýchlenie procesov pri súčasnom zabezpečení najvyšších štandardov kvality.

³ Odporúčanie Rady z 5. apríla 2022 o budovaní mostov pre účinnú spoluprácu v oblasti vysokoškolského vzdelávania v Európe (Ú. v. EÚ C 160, 13.4.2022, s. 1).

13. Aliancie inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, ako sú aliancie európskych univerzít, sú v popredí nadnárodnej spolupráce. V záveroch Rady o iniciatíve „Európske univerzity“ – prepojenie vysokoškolského vzdelávania, výskumu, inovácie a spoločnosti: príprava podmienok pre nový rozmer európskeho vysokoškolského vzdelávania⁴ sa uvádza, že cieľom „Európskych univerzít“ je prispievať ku kvalite nadnárodnej spolupráce prostredníctvom medziinštitucionálnych stratégií, ktoré spájajú učenie sa a výučbu, výskum, inováciu a prenos vedomostí do hospodárstva a spoločnosti a prispievajú k politickým a spoločenským zmenám. Sú tiež dôležitými platformami pre ďalší rozvoj výskumných a inovačných rozmerov v inštitúciách vysokoškolského vzdelávania, ktoré sa musia venovať vzdelávaniu založenému na výskume a podporovať dlhodobú flexibilnú a atraktívnu kariéru v oblasti výskumu a výučby. Tieto aliancie sa zaväzujú, že svoju spoluprácu zintenzívnia zriadením európskych medziuniverzitných kampusov, v ktorých bude spoločné poskytovanie vzdelania štandardom. Ako kľúčovú etapu pri zriaďovaní týchto kampusov aliancie budujú systémy interného zabezpečovania kvality, ktorými sa zabezpečuje, že kvalita ich spoločne poskytovaného vzdelania spĺňa najvyššie štandardy. Týmto spôsobom poskytnú uistenie svojim zainteresovaným stranám a uľahčia spoločné poskytovanie vzdelávania. S cieľom začať skúmať zodpovedajúci rámec zabezpečovania kvality a posúdiť jeho využívanie boli určené kľúčové stavebné prvky.

⁴ Závery Rady o iniciatíve „Európske univerzity“ – prepojenie vysokoškolského vzdelávania, výskumu, inovácie a spoločnosti: príprava podmienok pre nový rozmer európskeho vysokoškolského vzdelávania (Ú. v. EÚ C 221, 10.6.2021, s. 14).

14. S cieľom zabezpečiť, aby sa vzdelávacia mobilita stala realitou pre všetkých, podporovala sa vyvážená cirkulácia mozgov medzi všetkými členskými štátmi a posilňovala sa konkurencieschopnosť, je potrebné automatické vzájomné uznávanie kvalifikácií a študijných pobytov v zahraničí. V odporúčaní Rady z roku 2018 o automatickom vzájomnom uznávaní vysokoškolského vzdelávania, vyššieho sekundárneho vzdelania a výsledkov študijných pobytov v zahraničí⁵ sa členským štátom odporučilo, aby zaviedli kroky potrebné na dosiahnutie automatického vzájomného uznávania na účely ďalšieho vzdelávania bez toho, aby bolo potrebné absolvovať samostatný postup uznávania, s cieľom zabezpečiť, aby sa vysokoškolská kvalifikácia získaná v jednom členskom štáte automaticky uznávala na rovnakej úrovni na účely prístupu k ďalšiemu štúdiu v iných členských štátoch bez toho, aby bolo dotknuté právo inštitúcie vysokoškolského vzdelávania alebo príslušných orgánov stanoviť osobitné kritériá prijímania pre osobitné programy alebo overiť pravosť dokladov. Základom budovania dôvery potrebnej na zabezpečenie automatického uznávania sú spoľahlivé systémy zabezpečovania kvality.
15. Toto odporúčanie plne rešpektuje zásady subsidiarity, inštitucionálnej autonómie a akademickej slobody a bude vykonávané v súlade s vnútroštátnymi podmienkami a v spolupráci s členskými štátmi a so všetkými relevantnými zainteresovanými stranami,

⁵ Odporúčanie Rady z 26. novembra 2018 týkajúce sa podpory automatického vzájomného uznávania kvalifikácií získaných v rámci vysokoškolského vzdelávania, vyššieho sekundárneho vzdelávania a odbornej prípravy a výsledkov študijných pobytov v zahraničí (Ú. v. EÚ C 444, 10.12.2018, s. 1).

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

Zlepšenie všetkých systémov zabezpečovania kvality

1. Členským štátom sa odporúča:

- a) podporovať neustále zlepšovanie zabezpečovania kvality, a to aj s cieľom zvyšovať kvalitu a relevantnosť vysokoškolského vzdelávania, a zachovať vysokú úroveň nadnárodnej dôvery a zodpovednosti v rámci inštitúcií vysokoškolského vzdelávania;
- b) zaistiť, aby boli systémy zabezpečovania kvality účelné a odrážali kľúčový spoločenský a hospodársky vývoj ovplyvňujúci vysokoškolské vzdelávanie. Systémy vysokoškolského vzdelávania sa môžu inšpirovať z existujúcich osvedčených postupov na riešenie týchto aspektov rôznymi spôsobmi, napríklad povzbudzovaním inštitúcií vysokoškolského vzdelávania v tom, aby ich zahrnuli do svojich postupov interného zabezpečovania kvality, začlenením špecifických cieľov do svojho pravidelného externého zabezpečovania kvality alebo prostredníctvom cielených či tematických preskúmaní kvality na systémovej úrovni. Hlavnú zodpovednosť za kvalitu svojich vzdelávacích služieb nesie inštitúcia vysokoškolského vzdelávania. Takýto prístup by sa mal vykonávať v plnom súlade s ESG a mohol by zahŕňať tieto témy:
 - i) podpora a ochrana základných akademických hodnôt, ako sú vymedzené v bolonskom procese;

- ii) relevantnosť výstupov vzdelávania a výučby pre osobný rozvoj, zamestnateľnosť a aktívne, kritické a zodpovedné občianstvo, pričom sa vychádza napríklad z informácií zo sledovania uplatnenia absolventov alebo z užšej spolupráce so sociálnymi partnermi vrátane tvorby učebných plánov a ponuky príležitostí na stáže⁶;
- iii) či sa programami (vedúcimi k získaniu plnohodnotného diplomu alebo mikrocertifikátov) posilňujú kompetencie (t. j. znalosti, zručnosti a postoje) študentov a účastníkov celoživotného vzdelávania, pokiaľ ide o kľúčové spoločenské a hospodárske priority, ako je zelená a digitálna transformácia;
- iv) relevantné synergie medzi vzdelávaním vrátane odborného vzdelávania a prípravy, výskumom, inováciami a službou spoločnosti;
- v) inkluzívne vysokoškolské vzdelávanie, ako sa vymedzuje v bolonskom procese, ktorým sa okrem iného podporuje prístupnosť a rodová rovnosť, ako aj vzdelávanie zamerané na študenta a jeho duševnú pohodu;
- vi) atraktívna a udržateľná akademická kariéra a pracovné podmienky;⁷
- vii) stratégie na posilnenie medzinárodnej spolupráce;

⁶ Odporúčanie Rady z 20. novembra 2017 týkajúce sa sledovania uplatnenia absolventov (Ú. v. EÚ C 423, 9.12.2017, s. 1).

⁷ V zmysle vymedzenia v odporúčaní Rady z 25. novembra 2024 týkajúcom sa atraktívnej a udržateľnej kariéry vo vysokoškolskom vzdelávaní (Ú. v. EÚ C, C/2024/7282, 5.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/7282/oj>).

- c) ak je to možné, zabezpečiť, aby v prípade inštitúcií vysokoškolského vzdelávania boli procesy externého zabezpečovania kvality účelné a efektívne využívali zdroje, aby sa zabránilo dodatočnej administratívnej záťaži;
- d) zabezpečiť, aby sa rozhodnutia o akreditácii, registrácii a hodnotení inštitúcií a programov vysokoškolského vzdelávania prijímali transparentným a objektívnym spôsobom v súlade s ESG, s vhodnou odbornou účasťou a účasťou komunity vysokoškolského vzdelávania vrátane študentov a akademických a administratívnych a zamestnancov na podpore kultúry kvality;
- e) nabádať inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, aby sledovali rozsah, v akom postupy zabezpečovania kvality vedú k zlepšeniu kvality poskytovania vzdelávania;
- f) podporovať uverejňovanie preskúmaní zabezpečenia kvality (či už na inštitucionálnej alebo programovej úrovni) v databáze výsledkov externého zabezpečovania kvality (DEQAR) a uľahčiť ich preklad s cieľom zlepšiť nadnárodnú transparentnosť kvality poskytovania vysokoškolského vzdelávania;

- g) zabezpečiť, aby inštitucionálne systémy interného zabezpečovania kvality pokrývali celú škálu poskytovaných vzdelávacích činností v inštitúcii vysokoškolského vzdelávania. V prípade vzdelávacích činností vedúcich k mikrocertifikátom používajte ako referenciu európsky prístup k mikrocertifikátom pre celoživotné vzdelávanie a zamestnateľnosť a európske zásady týkajúce sa vytvárania a vydávania mikrocertifikátov⁸;
- h) podporovať a povzbudzovať agentúry na zabezpečovanie kvality, aby organizovali činnosti zamerané na vzájomné učenie, čo vnútroštátnym inštitúciám vysokoškolského vzdelávania a agentúram na zabezpečovanie kvality umožní referenčne porovnať svoje postupy s postupmi z iných krajín v rámci európskeho vzdelávacieho priestoru. To možno dosiahnuť prostredníctvom referenčného učenia⁹, v rámci ktorého sa inštitúcie vysokoškolského vzdelávania a agentúry na zabezpečovanie kvality môžu učiť od iných popredných inštitúcií vysokoškolského vzdelávania alebo prostredníctvom analýzy údajov zo sledovania uplatnenia absolventov v Európe a z európskeho monitorovacieho strediska pre sektor vysokoškolského vzdelávania.

⁸ Ako sa uvádza v odporúčaní Rady zo 16. júna 2022 týkajúcom sa európskeho prístupu k mikrocertifikátom pre celoživotné vzdelávanie a zamestnateľnosť (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 10).

⁹ Referenčné učenie sa vymedzuje ako proces vytvárania systémového a integrovaného prepojenia medzi referenčným porovnávaním a činnosťami zameranými na vzájomné učenie vo všetkých oblastiach súvisiacich so zabezpečovaním kvality v oblasti vysokoškolského vzdelávania.

Preskúmanie rozvoja špecializovaného rámca na zabezpečenie kvality aliancií inštitúcií vysokoškolského vzdelávania

2. Členským štátom sa odporúča zúčastniť sa na prieskume rozvoja špecializovaného európskeho rámca s cieľom vytvoriť akýkoľvek typ aliancie inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, ktoré udržateľne a dlhodobo spolupracujú, pričom táto spolupráca presahuje rámec ad hoc spolupráce alebo spolupráce založenej na projektoch, podstúpiť spoločné externé hodnotenie svojich spoločných mechanizmov interného zabezpečovania kvality vzťahujúce sa na všetky spoločné akcie alebo aspoň spoločné poskytovanie vzdelávania zo strany zúčastnených inštitúcií, ako sú v prípade potreby spoločné programy alebo spoločné mikrocertifikáty. Táto práca by mala zahŕňať tieto činnosti:
- a) spoluprácu so stranami zainteresovanými na zabezpečovaní kvality a alianciami inštitúcií vysokoškolského vzdelávania s cieľom preskúmať rozvoj tohto špecializovaného rámca zabezpečovania kvality na základe stavebných prvkov uvedených v prílohe I k tomuto odporúčaniu a otestovať ho, a to v relevantných prípadoch na základe výsledkov projektov EUniQ¹⁰ a IMINQA¹¹ financovaných z programu Erasmus+;
 - b) hodnotenie potreby tohto špecializovaného rámca s osobitným zameraním na to, či môže viesť k výraznému zníženiu administratívnej záťaže a priniesť jasnú pridanú hodnotu pre inštitúcie vysokoškolského vzdelávania a iných príslušných aktérov;
 - c) na základe výsledkov hodnotenia umožniť agentúram EÚ na zabezpečenie kvality zaregistrovaným v registri EQAR a agentúram EÚ, ktoré v plnej miere vykonávajú európsky prístup k zabezpečovaniu kvality spoločných programov, vykonávať takéto hodnotenie externého zabezpečovania kvality na základe tohto rámca;

¹⁰ V rámci projektu EUniQ sa vypracoval prístup pre komplexné zabezpečovanie kvality európskych univerzít.

¹¹ IMINQA je zastrešujúci projekt na podporu bolonskej tematickej partnerskej skupiny na zabezpečovanie kvality.

Zvýšenie pružnosti programových alebo kombinovaných prístupov k externému zabezpečovaniu kvality

3. Členským štátom sa odporúča:

- a) uľahčiť nadnárodnú spoluprácu a pružnosť systémov vysokoškolského vzdelávania:
 - i) podporou inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, aby zaviedli alebo posilnili spoľahlivý proces interného zabezpečovania kvality a rozvíjali silnú inštitucionálnu kultúru kvality;
 - ii) po tom, čo inštitúcie vysokoškolského vzdelávania zavedú spoľahlivý proces interného zabezpečovania kvality, povzbudením k nasmerovaniu k inštitucionálnemu prístupu k zabezpečovaniu kvality, napríklad obmedzením povinnej akreditácie programov agentúrami na zabezpečovanie kvality na počiatočnú akreditáciu pre nové programy a prípadne zavedením následných postupov samoakreditácie ako súčasti procesu interného zabezpečovania kvality;
 - iii) posilnením prístupu k zabezpečovaniu kvality založenému na dôkazoch, pričom sa využijú rôzne údaje, a to aj zo sledovania uplatnenia absolventov a z európskeho monitorovacieho strediska pre sektor vysokoškolského vzdelávania; a
 - iv) podporou partnerského učenia a budovania kapacít inštitúcií vysokoškolského vzdelávania s cieľom posilniť ich kultúru kvality v prechode na inštitucionálny prístup k externému zabezpečovaniu kvality;

- b) ak ešte nebol vykonaný, umožniť a podporiť využívanie európskeho prístupu:
 - i) odstránením kritérií zabezpečovania kvality pridaných na vnútroštátnej úrovni alebo akejkolvek inej potenciálnej administratívnej alebo regulačnej prekážky;
 - ii) vytvorením priaznivého prostredia poskytujúceho usmernenie a podporu ľuďom pracujúcim v oblasti zabezpečovania kvality, a to pri zohľadnení autonómie inštitúcie;
 - iii) podporou prostredia, v ktorom používaním externého zabezpečovania kvality nevzniká finančné znevýhodnenie v porovnaní s postupmi vykonávanými na vnútroštátnej úrovni.

Budovanie základov značky spoločný európsky diplom

Odporúča sa, aby sa značka spoločný európsky diplom udeľovala len:

- a) ak sú splnené všetky európske kritériá pre značku spoločný európsky diplom stanovené v prílohe II
- a
- b) v prípade kvality zaručenej podľa ESG alebo uznaných programov v závislosti od vnútroštátnych okolností s cieľom zabezpečiť uplatňovanie spoločných noriem a kvalitu a dôveryhodnosť značky.

4. Členským štátom sa odporúča:

- a) umožniť agentúram EÚ na zabezpečenie kvality zaregistrovaným v registri EQAR a agentúram EÚ, ktoré v plnej miere vykonávajú európsky prístup k zabezpečovaniu kvality spoločných programov, aby:
 - i) udeľovali značku spoločný európsky diplom¹² programom spoločného diplomu, ktoré vychádzajú z existujúcich bolonských nástrojov a spĺňajú ESG, ako aj všetky európske kritériá stanovené v prílohe II, ak sa vyžaduje programový alebo kombinovaný prístup k externému zabezpečovaniu kvality;
- alebo
- ii) poskytovať všetkým typom inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, ktoré podliehajú vnútroštátnemu alebo regionálnemu externému zabezpečovaniu kvality na inštitucionálnej úrovni, možnosť udeľovať značku spoločný európsky diplom svojim programom so spoločným diplomom na základe interného zabezpečovania kvality a súladu s existujúcimi bolonskými nástrojmi, ESG a všetkými európskymi kritériami;
- b) identifikovať spôsoby, ako doplniť pravidelné preskúmanie práce vnútroštátnych agentúr zabezpečujúcich kvalitu zo strany ESG zabezpečením, aby spoločné programy spĺňali európske kritériá; a vytvoriť register spoločných programov, ktoré spĺňajú európske kritériá a po absolvovaní ktorých možno udeľovať značku spoločný európsky diplom.
- c) spolupracovať s Komisiou s cieľom posúdiť, či sa európske kritériá pre značku spoločný európsky diplom môžu v príslušných prípadoch uplatňovať aj na programy vysokoškolského vzdelávania na úrovni 5 EKR.

¹² Ako sa uvádza v bode 12 odporúčania Rady z 5. apríla 2022 o budovaní mostov pre účinnú spoluprácu v oblasti vysokoškolského vzdelávania v Európe (Ú. v. EÚ C 160, 13.4.2022, s. 1).

Vykonávanie automatického uznávania

5. Členským štátom sa odporúča:

- a) podnecovať a podporovať hodnotenie vykonávania automatického vzájomného uznávania¹³ prostredníctvom procesov interného a externého zabezpečovania kvality inštitúcií vysokoškolského vzdelávania;
- b) v úzkej spolupráci s inštitúciami vysokoškolského vzdelávania a ďalšími zainteresovanými stranami vypracovať jasné usmernenia pre inštitúcie vysokoškolského vzdelávania o tom, ako rozlišovať medzi automatickým uznávaním kvalifikácie na účely získania prístupu ku konkrétnemu programu a právom inštitúcií vysokoškolského vzdelávania rozhodovať o prijatí do daného programu; preskúmať tieto usmernenia podľa potreby na základe výsledkov prieskumov tímov programu Erasmus+ na urýchlenie¹⁴ na účely vykonávania automatického uznávania;
- c) podporovať inštitúcie vysokoškolského vzdelávania pri uplatňovaní prístupu založeného na výsledkoch vzdelávania, pokiaľ ide o postupy prijímania, bez toho, aby bola dotknutá schopnosť týchto inštitúcií určiť si vlastné osobitné kritériá prijímania;
- d) spolupracovať s inštitúciami vysokoškolského vzdelávania a vnútroštátnymi alebo regionálnymi orgánmi pre uznávanie s cieľom monitorovať rozhodnutia o uznaní, zlepšiť zber údajov a prístupy založené na dôkazoch na inštitucionálnej, regionálnej, vnútroštátnej a európskej úrovni;

¹³ V zmysle vymedzenia v odporúčaní Rady z 26. novembra 2018 týkajúcom sa podpory automatického vzájomného uznávania kvalifikácií získaných v rámci vysokoškolského vzdelávania, vyššieho sekundárneho vzdelávania a odbornej prípravy a výsledkov študijných pobytov v zahraničí (Ú. v. EÚ C 444, 10.12.2018, s. 1).

¹⁴ Ako sa odporúča v Správe Komisie Rade o vykonávaní odporúčania Rady týkajúceho sa podpory automatického vzájomného uznávania kvalifikácií získaných v rámci vysokoškolského vzdelávania, vyššieho sekundárneho vzdelávania a odbornej prípravy a výsledkov študijných pobytov v zahraničí z 23. februára 2023, COM(2023) 91 final.

- e) podporovať inštitúcie vysokoškolského vzdelávania pri udeľovaní všetkých diplomov a mikrocertifikátov vo formáte kompatibilnom so štandardmi európskych digitálnych certifikátov pre vzdelávanie (EDC) vrátane európskeho modelu vzdelávania ako kľúčového faktora automatického uznávania prostredníctvom integrovaných kontrol pravosti certifikátov v rámci EDC a dôkazu o zabezpečení kvality a akreditácii;
 - f) podnecovať a podporovať budovanie kapacít a vytváranie sietí pre zamestnancov v centrách ENIC-NARIC a inštitúciách vysokoškolského vzdelávania prostredníctvom odbornej prípravy a digitálnych nástrojov vrátane umelej inteligencie a zabezpečiť úzku spoluprácu s orgánmi pre uznávanie a zabezpečovanie kvality;
 - g) podporovať úzku spoluprácu medzi zamestnancami pracujúcimi v oblasti uznávania a zabezpečovania kvality, a to na vnútroštátnej aj európskej úrovni, medzi sieťou ENIC-NARIC a Európskym združením zabezpečenia kvality vysokoškolského vzdelávania (ENQA).
6. Odporúča sa, aby členské štáty čo najskôr nadviazali na tieto odporúčania s cieľom umožniť všetkým typom inštitúcií vysokoškolského vzdelávania zaviesť značku spoločný európsky diplom a preskúmať cestu k spoločnému európskemu diplomu v súlade s uznesením Rady o značke spoločný európsky diplom a ďalších krokoch smerom k prípadnému spoločnému európskemu diplomu: posilnenie konkurencieschopnosti Európy a atraktívnosti európskeho vysokoškolského vzdelávania. Vyzývajú sa, aby v kontexte pracovných štruktúr rámca európskeho vzdelávacieho priestoru¹⁵ pravidelne informovali Komisiu o krokoch prijatých na príslušnej úrovni na podporu cieľov tohto odporúčania ako základných krokov na vytvorenie a ďalší rozvoj európskeho vzdelávacieho priestoru.

¹⁵ Ako sa podrobne uvádza v uznesení Rady o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave v záujme vytvorenia európskeho vzdelávacieho priestoru a neskôr (2021 – 2030) (Ú. v. EÚ C 66, 26.2.2021, s. 1).

VYZÝVA KOMISIU, ABY:

7. podporovala ďalší rozvoj databázy výsledkov externého zabezpečovania kvality (DEQAR)¹⁶, ktorú spravuje register EQAR, s cieľom využívať ju ako register programov, ktorým bola udelená značka spoločný európsky diplom, a to na základe osvedčených postupov národných informačných centier pre akademické uznávanie (NARIC), ktoré ju používajú na automatické uznávanie.
8. pokračovala v podpore rozvoja a propagácie postupov sledovania uplatnenia absolventov s cieľom zvýšiť kvalitu a relevantnosť vysokoškolského vzdelávania, ako aj zlepšiť jeho porovnávanie vrátane referenčného porovnávania medzi krajinami a inštitúciami.
9. naďalej s členskými štátmi a širokou komunitou vysokoškolského vzdelávania zdieľala získané skúsenosti s iniciatívami nadnárodnej spolupráce, napr. s alianciami európskych univerzít a programami, ako sú spoločný študijný program Erasmus Mundus druhého stupňa vysokoškolského štúdia, spoločné doktoráty v rámci akcií Marie Curie-Sklódowskej alebo špecializované vzdelávacie programy financované prostredníctvom programu Digitálna Európa¹⁷.

¹⁶ DEQAR je databáza výsledkov externého zabezpečovania kvality pre agentúry na zabezpečovanie kvality uvedené v Európskom registri zabezpečenia kvality vysokoškolského vzdelávania (EQAR). Všetky agentúry zaregistrované v EQAR môžu zverejňovať svoje správy v databáze. Účasť na databáze DEQAR je dobrovoľná.

¹⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/694 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje program Digitálna Európa a zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2015/2240 (Ú. v. EÚ L 166, 11.5.2021, s. 1).

10. povzbudzovala členské štáty v tom, aby využívali Nástroj technickej podpory (TSI) na prístup k prispôsobeným technickým odborným znalostiam na navrhovanie a vykonávanie potrebných reforiem v oblasti vysokoškolského vzdelávania, a to aj zlepšením riadenia a mechanizmov zabezpečovania kvality pre inštitúcie vysokoškolského vzdelávania.
11. podporovala referenčné učenie medzi agentúrami na zabezpečovanie kvality.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedníčka*

**Stavebné prvky na preskúmanie rozvoja špecializovaného rámca na zabezpečenie kvality
aliancií inštitúcií vysokoškolského vzdelávania**

1. ÚVOD

Nasledujúce stavebné prvky sú formulované tak, aby slúžili ako základ pre preskúmanie úplného rámca pre nový prístup zabezpečovania kvality pre aliancie inštitúcií vysokoškolského vzdelávania. Vychádzajú z výsledkov projektov QA-FIT a IMINQA financovaných z programu Erasmus+. Tieto stavebné prvky boli analyzované v spolupráci so zainteresovanými stranami zabezpečujúcimi kvalitu a ich zámerom nie je duplikovať žiadne iné procesy zabezpečovania kvality. Budú podrobené ďalšiemu preskúmaniu v spolupráci s členskými štátmi a zainteresovanými stranami v oblasti vysokoškolského vzdelávania. Budú slúžiť ako dobrovoľný nástroj, ktorý môžu aliancie inštitúcií vysokoškolského vzdelávania používať na zabezpečovanie kvality a efektívnosti spoločne riadených činností.

2. ÚČEL

V súlade so Štandardmi a usmerneniami na zabezpečovanie kvality v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania (ESG) by hodnotenie zabezpečovania kvality malo dvojaký účel – zodpovednosť a zvyšovanie kvality, konkrétne by:

- a) prispievalo k zvyšovaniu kvality aliancie a podporovalo alianciu v dosahovaní jej cieľov a
- b) umožnilo aliancii preukázať kvalitu jej spoločne riadených činností.

V dôsledku toho by hodnotenie, ktoré má vypracovať agentúra na zabezpečovanie kvality vybratá alianciou:

- a) uznalo, že spolupráca inštitúcií vysokoškolského vzdelávania je alianciou v zmysle tohto odporúčania;
- b) viedlo k zníženiu administratívnej záťaže pre alianciu tým, že sa umožní, aby v prípade spoločne riadených činností bolo vykonané externé zabezpečenie kvality na spoločnom základe a len jedenkrát počas stanoveného obdobia platnosti namiesto toho, aby sa na tieto činnosti vzťahovali viaceré vnútroštátne systémy externého zabezpečovania kvality, a
- c) uľahčilo zabezpečovanie kvality vzdelania, ktoré aliancie spoločne poskytujú, napríklad spoločných programov alebo mikrocertifikátov.

3. ZÁSADY

Metodika hodnotenia vypracovaná agentúrami na zabezpečovanie kvality by:

- a) odrážala autonómiu a rozmanitosť aliancií;
- b) motivovala alianciu k vytvoreniu spoločného systému interného zabezpečovania kvality, ktorý by pokrýval všetky spoločne poskytované vzdelávacie činnosti;
- c) uplatňovala zásadu „jedenkrát a dost“: externé zabezpečovanie kvality spoločne poskytovaného vzdelania by malo byť vykonané iba jedenkrát počas toho istého obdobia platnosti a
- d) integrovala všetky relevantné časti ESG, európskeho prístupu k zabezpečovaniu kvality spoločných programov a v relevantných prípadoch európskych kritérií pre značku spoločný európsky diplom stanovených v prílohe II k tomuto odporúčaniu.

4. OPRÁVNENOSŤ

Hodnotenie by bolo dostupné akejkoľvek aliancii inštitúcií vysokoškolského vzdelávania v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania.

Aliancia by mala mať určitú formu interného zabezpečovania kvality na úrovni aliancie, ktorá by zodpovedala za niektoré spoločne riadené činnosti.

5. ROZSAH

Hodnotenie by bolo zamerané na účinnosť mechanizmov interného zabezpečovania a zvyšovania kvality. Aliancia by mala určiť, na ktoré spoločne poskytované vzdelanie a činnosti sa vzťahuje spoločné interné zabezpečovanie kvality na úrovni aliancie, a byť v tejto veci transparentná.

6. KLÚČOVÉ PRVKY

Hodnotenie by vychádzalo zo štandardov, ktoré v plnej miere zahŕňajú časť 1 ESG.

Štandardy by mohli obsahovať aj potvrdenie, že interné zabezpečovanie kvality aliancie zaručuje, že:

- a) spoločné vzdelávacie programy ponúkané alianciou sú v súlade so štandardmi európskeho prístupu k zabezpečovaniu kvality spoločných programov a
- b) spoločné vzdelávacie programy spĺňajú európske kritériá na udelenie značky spoločný európsky diplom, ak sa aliancia rozhodne, že ju udelí.

Hodnotenie by mala vykonať agentúra EÚ na zabezpečovanie kvality zaregistrovaná v EQAR alebo agentúra EÚ, ktorá v plnej miere vykonáva európsky prístup k zabezpečovaniu kvality spoločných programov, ktorú si vybrala aliancia.

V rámci hodnotenia by sa mala uplatňovať konzistentná metodika a postup, ktoré sa stanovia v úplnom rámci, ktorý sa preskúma na základe týchto stavebných prvkov, uplatňované bez ohľadu na agentúru vykonávajúcu hodnotenie.

Metodika by zabezpečila, aby bol každý postup prispôsobený jednotlivým alianciám z hľadiska ich poslania, zloženia (napríklad veľkosť a geografické rozloženie) a rozsahu spoločne riadených činností.

7. VÝSLEDKY A DÔSLEDKY

Výsledkom hodnotenia by bolo rozhodnutie agentúry EÚ na zabezpečovanie kvality zaregistrovanej v EQAR alebo agentúry EÚ, ktorá v plnej miere vykonáva európsky prístup k zabezpečovaniu kvality spoločných programov, pričom by mohlo byť pozitívne, pozitívne s podmienkami alebo negatívne.

S ohľadom na vnútroštátne požiadavky by rozhodnutie o pozitívnom hodnotení poskytlo aliancii právo:

- a) samoakreditovať vzdelanie, ktoré spoločne poskytuje a na ktoré sa vzťahovalo hodnotenie, s využitím štandardov európskeho prístupu k zabezpečovaniu kvality spoločných programov a
- b) používať značku spoločný európsky diplom pre tie programy, ktoré splňajú európske kritériá pre značku spoločný európsky diplom.

Členské štáty by mohli chápať rozhodnutie o pozitívnom hodnotení takto:

- a) v prípade vnútroštátneho externého zabezpečovania kvality na inštitucionálnej úrovni:
oslobodiť všetky spoločne poskytované vzdelávacie činnosti, na ktoré sa vzťahuje spoločné interné zabezpečovanie kvality a ktoré uspeli v hodnotení, od povinnosti podstúpiť dodatočné vnútroštátne postupy zabezpečovania kvality a
- b) v prípade vnútroštátneho externého zabezpečovania kvality na programovej úrovni:
oslobodiť všetky programy, na ktoré sa vzťahuje spoločné interné zabezpečovanie kvality a ktoré uspeli v hodnotení, od povinnosti podstúpiť dodatočné vnútroštátne postupy zabezpečovania kvality.

Európske kritériá pre značku spoločný európsky diplom

Európske kritériá sú rozdelené do dvoch kategórií:

- Prvá kategória sa zameriava na organizáciu programu¹⁸ a vychádza z kritérií zahrnutých do ESG a európskeho prístupu¹⁹;
- Druhá kategória sa zameriava na európsky rozmer a zahŕňa kritériá založené na hodnotách, pričom odráža význam spoločných európskych hodnôt. Podporuje hodnoty európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania (akademická sloboda, akademická integrita, inštitucionálna autonómia, účasť študentov a zamestnancov na riadení vysokoškolského vzdelávania, verejná zodpovednosť za vysokoškolské vzdelávanie a verejná zodpovednosť vysokoškolského vzdelávania) a viacjazyčnosť, inkluzívnosť, environmentálnu udržateľnosť, interdisciplinárnosť, vzdelávacie príležitosti nad rámec akademickej obce a zamestnateľnosť a digitalizáciu ako súbor prvkov, vďaka ktorým je značka spoločný európsky diplom jedinečná. V tejto súvislosti je dôležité, aby zúčastnené inštitúcie vysokoškolského vzdelávania získali Chartu Erasmus pre vysokoškolské vzdelávanie a aby do svojich spoločných dojednaní zahrnuli kritériá európskeho rozmeru²⁰.

¹⁸ Organizácia programu predstavuje to, ako je spoločný program vytvorený a ako funguje v rámci partnerských inštitúcií.

¹⁹ V rámci procesu dynamického zosúladenia by sa budúce zmeny ESG a európskeho prístupu mali vzťahovať aj na kritériá udeľovania značky spoločný európsky diplom.

²⁰ Dojednania spoločného programu predstavujú procesný a právny rámec, ktorým sa upravuje realizácia a koncepcia spoločného programu. Spoločné dojednania môžu zahŕňať napríklad spoločné prijímanie, výber študentov, spoločné učebné plány, postupy zabezpečovania kvality, hodnotenie, systém známkovania, spoločné riadenie, politiky udržateľnosti, finančnú organizáciu, spoločný prístup týkajúci sa absolventov, komunikačnú stratégiu a stratégiu šírenia informácií, spoločné politiky v oblasti duševného vlastníctva. Takéto dojednania sú zvyčajne stanovené v spoločných dokumentoch, ako je napríklad dohoda o konzorciu.

Európske kritériá sú štruktúrované do dvoch kategórií tak, aby jasne odrážali primárnu zodpovednosť inštitúcií vysokoškolského vzdelávania za ochranu akademických hodnôt a zároveň uznali význam európskeho rozmeru.

Európske kritériá udeľovania značky spoločný európsky diplom podliehajú overeniu buď agentúrou EÚ na zabezpečovanie kvality zaregistrovanou v Európskom registri zabezpečenia kvality vysokoškolského vzdelávania (EQAR) alebo agentúrou EÚ, ktorá v plnej miere vykonáva európsky prístup k zabezpečovaniu kvality spoločných programov, alebo, napríklad v prípade samoakreditujúcich inštitúcií, prostredníctvom sebahodnotení. Kritériá udeľovania značky spoločný európsky diplom sa overujú na základe vlastných vyhlásení a správ o akreditácii alebo hodnotení, ako aj na základe kľúčových dokumentov, v ktorých sa uvádzajú dojednania spoločného programu, ako sú okrem iného dohody o konzorciu.

Európske kritériá pre značku spoločný európsky diplom			Úrovne EKR
A. Kritériá organizácie programu			
	A1. Zapojené inštitúcie vysokoškolského vzdelávania	Spoločný program ponúkajú aspoň dve inštitúcie vysokoškolského vzdelávania z aspoň dvoch členských štátov.	6, 7, 8
	A2. Udeľovanie nadnárodného spoločného diplomu	Spoločný program spoločne navrhujú a spoločne realizujú všetky zapojené inštitúcie vysokoškolského vzdelávania.	6, 7, 8
		Spoločný program vedie k udeleniu spoločného diplomu.	6, 7, 8
		Študentom sa vydáva spoločný dodatok k diplomu.	6, 7
		V spoločnom programe sa opisujú vzdelávacie výstupy a kredity v súlade so Sprievodcom užívateľa ECTS.	6, 7

	A3. Spoločné dojednania pre spoločný program	Spoločný program uplatňuje spoločné politiky, postupy a/alebo dojednania vymedzujúce prípravu a realizáciu učebných plánov, ako aj všetky organizačné a administratívne záležitosti. Zástupcovia študentov sú súčasťou rozhodovacieho procesu, ktorý má za cieľ vymedziť spoločné politiky a postupy a/alebo dojednania.	6, 7, 8
	A4. Mechanizmy zabezpečovania kvality	Interné a externé zabezpečovanie kvality sa vykonáva v súlade so Štandardmi a usmerneniami na zabezpečovanie kvality v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania (ESG). Inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, študijný odbor alebo program hodnotí agentúra EÚ na zabezpečovanie kvality zaregistrovaná v EQAR alebo agentúra EÚ, ktorá v plnej miere vykonáva európsky prístup k zabezpečovaniu kvality spoločných programov.	6, 7, 8

		Spoločný program sa hodnotí na základe štandardov európskeho prístupu k zabezpečovaniu kvality spoločných programov (európsky prístup).	6, 7, 8
	A5. Sledovanie uplatnenia absolventov	Spoločný program monitoruje absolventov prostredníctvom systému sledovania uplatnenia absolventov alebo pomocou údajov, ktoré zhromaždilo európske monitorovacie stredisko pre sektor vysokoškolského vzdelávania.	6, 7, 8
	A6. Vzdelávanie zamerané na študenta	Spoločný program je navrhnutý a neustále zlepšovaný a realizovaný tak, aby študentov motivoval k aktívnemu zapájaniu sa do vzdelávacieho procesu. Hodnotenie študentov zodpovedá tomuto prístupu.	6, 7, 8

	A7. Nadnárodný kampus – prístup k službám	Program uplatňuje spoločné politiky pre študentov a zamestnancov tak, aby mali prístup k príslušným službám vo všetkých zúčastnených inštitúciách vysokoškolského vzdelávania za rovnakých podmienok, aké platia pre všetkých zapísaných študentov a miestnych zamestnancov ²¹ .	6, 7, 8
	A8. Flexibilná a začlenená mobilita študentov	Spoločný program študentom ponúka fyzickú mobilitu najmenej 30 ECTS (ktoré možno rozdeliť na niekoľko pobytov) v jednej alebo vo viacerých partnerských inštitúciách. Spoločný program uplatňuje politiku ponuky alternatív pre študentov, ktorí nemôžu cestovať, ako sú virtuálne výmeny a/alebo zmiešaná mobilita.	6, 7
		Spoločný program ponúka aspoň 6-mesačnú fyzickú mobilitu v jednej alebo vo viacerých partnerských inštitúciách. Spoločný program uplatňuje politiku ponuky alternatív pre študentov, ktorí nemôžu cestovať.	8
	A9. Spoločné hodnotenie dizertačných prác a spoločný dozor nad nimi	Na dizertačné práce dozerajú najmenej dve osoby zodpovedné za dozor, pričom na hodnotení spolupracujú ďalšie osoby zodpovedné za dozor, alebo výbor, ktorého členovia sú aspoň z dvoch rôznych inštitúcií nachádzajúcich sa v dvoch rôznych krajinách.	8

²¹ Neznamená to automatické právo na finančné dávky, ako sú štipendiá alebo sociálne zabezpečenie vo všetkých inštitúciách.

B. Kritériá európskeho rozmeru

	B1. Interdisciplinárnosť a vzdelávanie založené na výskume	Dojednania spoločného programu zahŕňajú zabudované zložky interdisciplinárnosti a/alebo vzdelávania založeného na výskume prispôbené povahe a okolnostiam spoločného programu.	6, 7, 8
	B2. Príležitosti na vzdelávanie nad rámec akademickej obce a zamestnateľnosť	V dojednaniach spoločného programu sa predpokladajú príležitosti, ktoré sú zamerané na rozšírenie vzdelávacích skúseností študentov nad rámec akademického kontextu a prispôbené povahe a okolnostiam spoločného programu vrátane požiadaviek trhu práce, pričom zahŕňajú medzisektorové zložky alebo činnosti a rozvoj prierezových zručností ²² .	6, 7, 8

²² Takéto príležitosti zahŕňajú okrem iného prvky, ako je spolupráca s hospodárskymi a sociálnymi sektormi pri navrhovaní a/alebo vykonávaní učebných plánov, stáže, učenie sa prácou, vysielanie/umiestnenie, dobrovoľníctvo, učenie sa službou, prístupy založené na výzvach.

	B3. Digitalizácia	Dojednania spoločného programu zahŕňajú príležitosti pre študentov zamerané na rozvoj primeraných digitálnych zručností a kompetencií prispôsobené povahe a okolnostiam spoločného programu.	6, 7, 8
	B4. Hodnoty	Dojednania spoločného programu vychádzajú z hodnôt európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania (akademická sloboda, akademická integrita, inštitucionálna autonómia, účasť študentov a zamestnancov na riadení vysokoškolského vzdelávania, verejná zodpovednosť za vysokoškolské vzdelávanie a verejná zodpovednosť vysokoškolského vzdelávania) a zahŕňajú záväzok podporovať spoločné európske hodnoty ²³ a demokratické občianstvo.	6, 7, 8

²³ Ako sa uvádza v článku 2 Zmluvy o Európskej únii a v Charte základných práv Európskej únie.

	B5. Viacjazyčnosť	Dojednania spoločného programu ponúkajú každému študentovi príležitosti získať jazykové zručnosti prostredníctvom toho, že je počas vzdelávacích činností alebo mobility vystavený aspoň dvom rôznym jazykom EÚ ²⁴ .	6, 7, 8
	B6. Inkluzívnosť	Dojednania spoločného programu zahŕňajú záväzok k širokej účasti podporovaním rozmanitosti, rovnosti a inklúzie a prijímaním prispôbených opatrení na podporu študentov a zamestnancov s nedostatkom príležitostí.	6, 7, 8
		Dojednania spoločného programu zahŕňajú záväzok dodržiavať zásady Európskej charty výskumných pracovníkov.	8
	B7. Environmentálna udržateľnosť	Dojednania spoločného programu zahŕňajú politiky a akcie zamerané na environmentálnu udržateľnosť a vykonávajú opatrenia na minimalizáciu environmentálnej stopy jeho činností a predpokladajú príležitosti pre študentov na rozvoj primeraných zelených zručností a kompetencií prispôbených povahe a okolnostiam spoločného programu.	6, 7, 8

²⁴ Vystavenie sa jazykom EÚ sa môže uskutočňovať aktívnym a/alebo pasívnym používaním jazyka (jazykov) na akejkoľvek úrovni pri výučbových a/alebo vzdelávacích činnostiach, skúškach, výskumných činnostiach, činnostiach zameraných na profesijnú alebo občiansku angažovanosť a počas období mobility, a to aj prostredníctvom mobility do krajiny, v ktorej sa v každodennom živote používa prevažne iný jazyk.

Glosár pojmov

Aliancia: skupina najmenej dvoch európskych inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, ktoré vstúpili do nadnárodnej, dlhodobej a štrukturálnej spolupráce potvrdenej v spoločnom vyhlásení o poslaní, ktoré schválili príslušné rozhodovacie orgány na inštitucionálnej úrovni každého člena aliancie. Táto spolupráca zahŕňa spoločné rozhodovanie v oblasti riadenia a jej hlavným poslaním je ponúkať spoločné poskytovanie vzdelávania. Patria sem napríklad aliancie inštitúcií vysokoškolského vzdelávania financované v rámci iniciatívy Európske univerzity.

Poskytovanie vzdelávania: poskytovanie vysokoškolského vzdelávania v najširšom zmysle vrátane programov vedúcich k získaniu plnohodnotného diplomu, kurzov vedúcich k získaniu mikrocertifikátu a poskytovanie vzdelávania, ktoré nie je súčasťou programu vedúceho k získaniu formálneho diplomu.

Európsky prístup k zabezpečovaniu kvality spoločných programov: prístup, ktorý v máji 2015 schválili európski ministri zodpovední za vysokoškolské vzdelávanie a ktorý bol vyvinutý na uľahčenie externého zabezpečovania kvality týchto programov: vymedzujú sa v ňom normy, ktoré sú založené na dohodnutých nástrojoch EHEA bez toho, aby sa uplatňovali dodatočné vnútroštátne kritériá. Očakáva sa, že tento prístup uľahčí integrované prístupy k zabezpečovaniu kvality spoločných programov, ktoré skutočne zohľadňujú a odrážajú ich spoločný charakter. Prístup je k dispozícii na adrese:

https://www.eqar.eu/assets/uploads/2018/04/02_European_Approach_QA_of_Joint_Programmes_v1_0.pdf.

Hodnotenie: preskúmanie zabezpečovania kvality inštitúcie vysokoškolského vzdelávania alebo poskytovania vzdelávania, ktoré sa vykonáva interne alebo externe.

Program so spoločným diplomom: spoločný program vedúci k získaniu spoločného diplomu.

Spoločný európsky diplom: Konečná podoba a vymedzenie pojmu „spoločný európsky diplom“ sa určí, keď sa Rada rozhodne podniknúť kroky k jeho zavedeniu, a to na základe analýzy hodnotiacej správy Komisie o vykonávaní značky spoločný európsky diplom a štúdie uskutočniteľnosti týkajúcej sa spoločného európskeho diplomu, ako sa opisuje v uznesení Rady o značke spoločný európsky diplom a o ďalších krokoch smerom k prípadnému spoločnému európskemu diplomu: posilnenie konkurencieschopnosti Európy a atraktívnosti európskeho vysokoškolského vzdelávania. V tejto fáze ho možno vymedziť takto: Spoločný diplom udeľovaný študentom na potvrdenie ukončenia spoločného programu, ktorý realizovali dve alebo viaceré inštitúcie vysokoškolského vzdelávania z rôznych krajín vrátane aspoň dvoch členských štátov EÚ. Spoločný program vedúci k udeleniu spoločného európskeho diplomu spĺňa spoločný súbor európskych kritérií, pričom jeho kvalita sa zabezpečuje na základe ESG a európskeho prístupu, čím by sa malo uľahčiť automatické uznávanie v EÚ. Ak sa to vyžaduje vo vnútroštátnych kvalifikačných rámcoch, spoločný európsky diplom sa môže začleniť do vnútroštátnych právnych predpisov s cieľom uľahčiť jeho vykonávanie v krajinách zúčastnených inštitúcií.

Značka spoločný európsky diplom: Značka kvality udeľovaná spoločným programom poskytovaným prostredníctvom nadnárodnej spolupráce medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania z rôznych krajín vrátane aspoň dvoch členských štátov EÚ, ktorá má slúžiť ako marketingový nástroj, pričom podporuje dodržiavanie európskych noriem a zabezpečuje viditeľnosť a prestíž spoločných programov označených touto značkou. Značka sa udeľuje na základe spoločných európskych kritérií po posúdení príslušnými akreditačnými orgánmi alebo orgánmi na zabezpečovanie kvality, ako sú samoakreditujúce univerzity, akreditačné agentúry alebo orgány pre zabezpečovanie kvality.

Spoločne riadené činnosti: také činnosti aliancie a jej členských inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, ktoré sa aliancia rozhodla podrobiť svojmu spoločnému internému systému zabezpečovania kvality.

Spoločný program: integrovaný učebný plán koordinovaný a ponúkaný spoločne rôznymi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania, ktorý vedie k získaniu dvojítých/viacnásobných diplomov alebo spoločného diplomu.

Zabezpečovanie kvality: interné i externé procesy, ktoré vykonáva inštitúcia vysokoškolského vzdelávania alebo agentúra na zabezpečovanie kvality s cieľom zabezpečiť vzdelávacie prostredie, v ktorom sú obsah programov, vzdelávacie príležitosti a zariadenie a vybavenie primerané a vhodné na daný účel. Činnosti zabezpečovania kvality majú dvojaký účel:

- **Zodpovednosť:** systém zabezpečovania kvality uisťuje komunitu vysokoškolského vzdelávania a verejnosť o kvalite činností inštitúcie vysokoškolského vzdelávania vyplývajúcej z dodržiavania súboru štandardov. Môže byť základom poskytovania určitých práv inštitúcii: prijímanie študentov, udeľovanie diplomov, získavanie verejných finančných prostriedkov.
- **Zvyšovanie kvality:** systémy zabezpečovania kvality tiež poskytujú inštitúciám vysokoškolského vzdelávania a v rámci nich poradenstvo a odporúčania o tom, ako by mohli zlepšiť to, čo robia.

Zodpovednosť a zvyšovanie kvality systému zabezpečovania kvality spoločne budujú dôveru vo výsledky inštitúcie vysokoškolského vzdelávania. Sú kľúčom k podpore rozvoja kultúry kvality, ktorú všetci vítajú: od študentov a zamestnancov až po vedenie a riadenie inštitúcií. Pojem „zabezpečovanie kvality“ sa v tomto dokumente používa na opis všetkých činností v rámci cyklu neustáleho zlepšovania, t. j. činností týkajúcich sa zodpovednosti a zvyšovania kvality.

- a) **Interné zabezpečovanie kvality** sa vzťahuje na procesy vykonávané interne samotnými inštitúciami vysokoškolského vzdelávania. Zvyčajne sa vyvíjajú ako súčasť stratégie zabezpečovania kvality inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, pričom sa uznáva ich primárna zodpovednosť za kvalitu poskytovaného vzdelávania a jej zabezpečenie.
- b) **Externé zabezpečovanie kvality** sa vzťahuje na procesy vykonávané agentúrami na zabezpečovanie kvality.
- c) **Inštitucionálny prístup k externému zabezpečovaniu kvality** znamená, že inštitúcia musí prejsť procesom externého zabezpečovania kvality len na inštitucionálnej úrovni, aby sa posúdila účinnosť procesov interného zabezpečovania kvality inštitúcie a to, či inštitúcia má dostatočne vyspelú kultúru kvality na zabezpečenie vysokej kvality poskytovaného vzdelávania. Umožňuje inštitúcii vypracovať a realizovať programy bez toho, aby bolo potrebné externé preskúmanie kvality na úrovni programu (v mnohých krajinách sa to nazýva samoakreditácia).
- d) **Programový prístup k externému zabezpečovaniu kvality** znamená, že každý jednotlivý program (alebo skupina programov), ktorý má realizovať jedna alebo viaceré inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, sa musí podrobiť preskúmaniu procesu externého zabezpečovania kvality.

- e) **Kombinovaný prístup k externému zabezpečovaniu kvality** sa vzťahuje na situáciu, keď má systém vysokoškolského vzdelávania inštitucionálny aj programový prístup k externému zabezpečovaniu kvality. Týka sa to väčšiny systémov vysokoškolského vzdelávania v EÚ²⁵.

Štandardy a usmernenia na zabezpečovanie kvality v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania (ESG): súbor noriem a usmernení pre interné a externé zabezpečovanie kvality vysokoškolského vzdelávania. ESG nie sú normami kvality ani nepredpisujú, ako sa majú vykonávať procesy zabezpečovania kvality, no poskytujú usmernenie týkajúce sa oblastí, ktoré sú nevyhnutné pre úspešné poskytovanie kvality a vzdelávacie prostredia vo vysokoškolskom vzdelávaní. ESG by sa mali posudzovať v širšom kontexte, ktorý zahŕňa aj kvalifikačné rámce, ECTS a dodatok k diplomu, ktoré takisto prispievajú k podpore transparentnosti a vzájomnej dôvery vo vysokoškolské vzdelávanie v rámci EHEA. ESG sú k dispozícii na adrese: <https://www.enqa.eu/esg-standards-and-guidelines-for-quality-assurance-in-the-european-higher-education-area/>.

²⁵ V odpovediach na prieskum Komisie z roku 2023 o vykonávaní odporúčania Rady o budovaní mostov pre účinnú spoluprácu v oblasti vysokoškolského vzdelávania v Európe 14 ministerstiev uviedlo, že uplatňujú kombinovaný prístup k externému zabezpečovaniu kvality.